

Opinia do ustawy z dnia 8 października 2004 r. o ratyfikacji Europejskiego porozumienia o przekazywaniu odpowiedzialności za uchodźców, sporządzonego w Strasburgu dnia 16 października 1980 r.

(druk senacki nr 810)

Celem ustawy jest wyrażenie zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Europejskiego porozumienia o przekazywaniu odpowiedzialności za uchodźców, sporządzonego w Strasburgu dnia 16 października 1980 r. Ten tryb związania się przez Polskę Porozumieniem wynika z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji, gdyż Porozumienie dotyczy spraw uregulowanych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Europejskie porozumienie, będące przedmiotem ratyfikacji, określa warunki, na jakich odpowiedzialność za wydanie uchodźcy dokumentu podróży jest przekazywana, gdy uchodźca przenosi się z kraju, który wydał mu dokument podróży, do innego kraju. Dokument podróży wydawany jest na podstawie Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie 28 lipca 1951 r. Jak wynika z uzasadnienia, najczęstszymi przyczynami przenoszenia się uchodźców do innego państwa jest chęć połączenia z rodziną oraz migracja zarobkowa. Powoduje to wiele uciążliwości, w szczególności związanych z otrzymaniem nowego lub przedłużeniem ważności dokumentu podróży w państwie pobytu uchodźcy. Stosowanie Porozumienia ma polegać na przejmowaniu odpowiedzialności za uchodźcę przez państwo jego faktycznego pobytu, co w konsekwencji ma uprościć związaną z tym procedurę. Przypadki przekazania odpowiedzialności wymienione są w art. 2 Porozumienia i stanowią je następujące sytuacje:

- upływ dwuletniego okresu faktycznego i nieprzerwanego pobytu w drugim państwie za zgodą władz tego państwa,
- zezwolenie uchodźcy przez drugie państwo na pobyt stały na jego terytorium,
- zezwolenie uchodźcy przez drugie państwo na pobyt na jego terytorium przez czas przekraczający okres ważności dokumentu podróży,

- niedojście do skutku readmisji (odesłanie do państwa, z którego przybył uchodźca) w ciągu 6 miesięcy od upływu terminu ważności dokumentu podróży.

Skutkiem przekazania odpowiedzialności jest ustanie odpowiedzialności pierwszego państwa w zakresie przedłużania lub odnawiania dokumentu podróży i odpowiedzialność drugiego państwa za wydanie nowego dokumentu podróży oraz ułatwienia w przyjęciu na terytorium drugiego państwa małżonka i dzieci uchodźcy (w interesie łączenia rodzin i z powodów humanitarnych).

Porozumienie przewiduje możliwość złożenia maksymalnie dwóch zastrzeżeń, z czego Polska skorzysta, jak wynika z uzasadnienia. Pierwsze z zastrzeżeń stanowi, że przekazanie odpowiedzialności nie nastąpi, gdy państwo zezwoli uchodźcy na pobyt na swoim terytorium przez okres przekraczający termin ważności dokumentu podróży wyłącznie w celu odbycia studiów lub szkolenia. Drugie zastrzeżenie dotyczy nieuwzględnienia żądania readmisji uchodźcy, przedstawionego na podstawie art. 4 ust. 2 Porozumienia (tzn. wysuniętego w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym znane stało się miejsce pobytu uchodźcy, ale najpóźniej w ciągu 2 lat od upływu okresu ważności dokumentu podróży).

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

sporządziła Katarzyna Iwicka